

brygga härifrån till utlandet, lemna densamma på ögonblicket och icke förhålla tiden i vaga fun^deringar, så mycket mer som jag verkligen alltid ansett professionen för en omöjlighet. Vänne Cygnæus skrifer, »att man nu vid Un^kiversitetet gjort *sitt*», uppmanande mig att göra mitt. Det är i min tanke just denna ställning, att man icke mera vill, än skydda sig med *sitt*, som bevisar, att jag för platsen är onödig, och som gör mig omöjlig.

10 Hvad skall jag dertill göra? Arbetat har jag, ehuru visst icke direkt för ändamålet. Jag måste trösta mig med, att, om jag icke gjort, hvad jag kunnat, jag icke heller gjort så litet, jag kunnat. Tänker dertill, att vår tid i vårt land är så lågt ställd, att pretensionerna icke böra vara så stora. För allt, hvad man skriker derom, finner jag icke, att jag gjort större fordringar på andra, än de på mig och jag på mig sjelf. Till och med tror jag att fordringarne från deras sida varit större.

Men det hjälper dock föga. Summan är, att lifvet snart är slut, och att man kommit det trälände till ända. Hvert än jag drifves; skall jag bjuda till att årligen hålla ut den korta resten; det gör den också kort,

20 Verldens affärer i dessa tider bringa egna väl i glömska. Det ser för ögonblicket sansadt ut; men fara är, att tillgångarne i Vien och Berlin så retat till ny ansträngning, att ännu det värre förestår. Går Reaktionen till målet här, så kan knappt nog en ny impuls från Frankrike uteblifva, och den sista villan blir än större. Hvem skulle dock fåvitskt misströsta. Blott rhapsodiskt – såsom det skrefs – kunde jag i Litteratur Bladet (, artikeln »Fransk modern Litteratur») antyda min öfvertygelse, att sedlig reform pressas fram. Konstitutionsfesten i Frankrike med messor och allmosor och Cavaignac's sista manifest äro vittnen för tendensen. Uppenbart är der det Thiers'ka sällskapet det lumpna och farliga; och dess seger vore tecken till en ny omstörtning. Förfärande är dock i allmänhet hårdheten hos människohuden; med

30 knifven på strupen göra dessa människor litet eller intet, för att afväpna den hand, som för den. Carnot's föreslagna 40 millioner för allmänna undervisningen – reducerades, tror jag, till 20 000! – 550 för hvarje million invånare!

Min Hustru förenar sina välönskningar med mina för Farbrors och Familjs välgång.

Med vördnadsfull tillgifvenhet

Joh. Vilh. Snellman,

40 P. S. Om hosföljande till Kellgren beder jag vördsammelige. Dertill om öfverseende med min förderfvade piktur.

147 J. V. SNELLMAN – A. ARMFELT 1848

RA, A. Armfelts brevsamling

Högvälborne Herr Grefve!

50 Den välvilja, hvarmed Högvälborne Herr Grefven behagat yttra deltagande för mitt bästa, gifver mig mod att med en ödmjuk bön vända mig till Herr Grefvens fortfarande ynnest.

Underrättelsen, att Amplissimum Consistorium Academicum tilldelat mig första rummet å förslag till lediga professionen i Filosofin, föranleder mig tro, att Hans Kejs^rerliga Majestät och Universitetets Höge Cancellor Nådigst kunde fästa något afseende på denna rekom-

mendation. Men då det är bekant, att mitt ringa skriftställer i erhållit en för denna sakens utgång menlig tydning, så bör jag mer än eljest befara, att inskränkt personlig övilja kan finna rum att medverka till en sådan tydning.

En personligt obehaglig ställning till Guvernören i detta län har för mig varit en oundviklig följd af mitt förhållande såsom redaktör för här utgifna Litteraturblad till H:r Guvernörn såsom bladets censor. Jag eger så mångfaldiga bevis på oförståndet, ofta den löjligen okunnigheten i denna polis-censur, att min tanke om dess art och dess utöfvare icke kunnat blifva en hemlighet. Särskilda omständigheter öfvertyga mig nu, att framställningar å högre ort blifvit Censor ett medel att ersätta, hvad honom brustit i makt att bestraffa. Herr Grefvens upplysta omdöme finner säkert förlåtlig den harm, en författare måste känna vid att ega dylika domare öfver sina tankars sanning, sina sträfvandens renhet, och den ädla humanitet, hvarmed Herr Grefven förelyser hvarje högre ställd Statens tjenare, öfvertygar mig, att Herr Grefven måste ogilla det missbruk, en sådan man gör af sin ställning, om han begagnar den för tillfredsställandet af personlig övilja. 10

Jag vågar derföre till Herr Grefven ställa den ödmjuka bön, att Herr Grefven höggunstigt måtte misstro och genom Sitt inflytserika ord ville motverka allt för mig förklenande, som härflutit ur anförd källa. 20

Herr Grefven torde icke räkna mig till oblyghet, att jag mot insinuationerna åberopar mina närmaste Förmäns vitsord och de tänkesätt, om hvilka mina offentliggjorda skrifter bära vittne. Många mina fel och förhastade ord kunna visserligen försvåra ett rättvist bedömande. Ett lif i strid och nöd bryter lätt den sinnets jemvigt, som skulle gjort det möjligt att undvika dessa fel. Men jag vågar hoppas, att endast orättvisa, möjligen helt och hållet diktade, hemliga framställningar kunna missleda Dem, af hvilkas bedömande min framtida lefnadsställning beror. Det är derföre endast mot dessa framställningar jag ödmjukt söker reservera mig. Ehuru resignerad jag än väntar afgörandet öfver min ansökning, bestämmer detsamma dock, om jag skall öfvergifva vetenskap och litteratur - allt som hittills fängslat min håg. Ty jag har, ledd af denna, till 37 års ålder umburit tjenst och lön och sedan i nära sex års tid hållit ut vid det knappa bröd, fäderneslandet tilldelat mig. Med detta kan jag numera icke lifnära mig och de mina, utan ser mig tvungen att utbyta arbetet i bildningens intresse med det för den materiela förvärfningen. Det vore mig då dubbelt nedslående att tänka, att jag blifvit drifven dertill af det öde, som afgjort valet af en Guvernör i *Kuopio* och af honom gjort en domare öfver vetenskapens värde för menskelig förädling. 30 40

Ödmjukast förnyar jag derföre min bön, att Högvälborne Herr Grefven höggunstigt behagade använda sitt inflytande att skydda mig för den orättvisa, som skyr dagen. Mot den, som för enstaka fel fördömer en lefnads arbete, vet jag, att jag eger ett skydd i Herr Grefvens ädla tänkesätt.

Med djupaste Vördnad har jag äran underteckna

Högvälborne Herr Grefvens
aldraödmjukaste tjenare 50
Joh. Vilh. Snellman

Kuopio den 26 September 1848.